

Ferðafrásøgn

Grønlandsferð hjá ungdómi úr Dansifelagnum í Havn

Eg eri staddur í Katuaq, nýggja stásiliga mentunahúsinum í Nuuk, hendað solríka mánadag í juli mánað í ár.

Úr einum høli ljóðar violintónleikur og lott dansit. Úr einum øðrum ljóðar tað taktfasta trampuljóðið íblandað sleipiljóði frá inuitmonnum og -kvinnum.

Vendi mær við! Og har ljóðar róp á inuitmáli íblandað Canadískt, saman við joiki frá samiskum smágentum.

Og mín sann – „Ríða teir út av Fraklandi, við dýrum drósi

Føroyskur ungdómur í Nuuk?

Forsøgan

Hetta krevur sína forkláring. Men so mugu vit fara ár aftur í tíðina.

Nú í nógv ár hevur Dansifelagið í Havn saman við Norðurlandahúsinum skipað fyri barnadansi. Og nógv børn hava har – saman við foreldrum teirra – trádka síni fyrstu stív og givið seg inn í eina spennandi, ævintýrkenda verð við kempum, risum, sprundum – stutt sagt kvæðaverðin.

Hjá øllum er gróðursett eitt lítið korn av okkara elligamla siðarvi.

Nógv halda seg tó burtur frá dansinum eina tíð í ungdómsárunum.

Vónin er sjálvandi, at tað, sum einaferð er lagt í barnið, fer at vaksa og blóma, tá ið tað veksur til og kemur til mans. Og at tá ið útbúgving, børn og hús er komin undir land. Já, tá fara vit at síggja tey aftur í føroyskum dansi.

At spíran kann spretta longu í ungdómsárunum sást í dag nógv staðni í

landinum – tað hoyrdu vit eisini í Nuuk.

Tað eru tær báðar, Sonja Danielsen og Tórhild Justinussen, sum hava staðið fyri barnadansinum hjá Dansifelagnum og Norðurlandahúsinum nú í nógv ár. Ja, ein kann væl siga, at Sonja og Tórhild eru vörðin ímyndin av barnadansinum her í høvuðsstaðnum.

Innbjóðingin

Um júlitið kom so Petur Turtchaninoff, stjóri í Norðurlandahúsinum, til Sonju og málbar seg nakað soleiðis, at barnadansurin átti at fingið eina jólagávu! Jú, hann hevði tosað við Jan Kløvstad, fyrrverandi stjóra í Norðurlandahúsinum og núverandi í Katuaq, nýggja mentunahúsinum í Nuuk. Jan ætlaði at skipa fyri eini dansistevnu fyri ung, har tey ungu komu úr øllum ættum runt Norðurland – úr Alaska í ein vestan til Samaland í eysturi.

Grønland liggur við eitt vegamót millum ta norrønu mentanina og inuit-mentanina.

Og at fáa tað at renna saman millum ungfólk úr báðum hesum umráðnum helt Jan vera eitt gott tiltak at fáa á fótur sum eitt tað fyrsta í nýggju mentunahúsinum.

Katuaq var vígt í februar mánað í ár, og í sambandi var Turtchaninoff og vitjandi.

Við sær heimaftur hevði stjórin í Norðurlandahúsinum eina innbjóðing til barnadansin og Dansifelagið í Havn um at skipa eitt lið av ungum millum 16 og 19 ár at senda til Grønlands. Tey skuldu vísa fram føroyskan dans og luttaka í teimum tiltøkum, sum hoyra upp í eitt soverðið til-

tak.

Nú er barnadansurin bara fyri børn til 7. flokk t.v.s. um 14 ára aldur, so Sonja fór at seta seg í samband við tey, sum stutt síðan vóru farin úr barnadansinum – og serliga tey, sum vóru von at skipa.

Og tað var skjótt, at eitt lið av eldhugaðum ungum var samlad úti í Hornahúsum, har Dansifelagið heldur til.

Tað mátti sannast, at tað gróðursetta hevði spírað og vaksið væl – og tað vaks meira alt várið.

Vit møttust umleið eina ferð um vikuna at venja, og lutur Havnar Dansifelags lá ikki eftir. Serliga móti sumri vóru fleiri av teimum vandu

kvæðafunum úr felagnum við at leggja teimum ungu lag á. Góð í ráðum – tað er vist.

Ferðin

Og endiliga – miðskeiðis í juli mánað – fóru vit so avstað: 16 ung, 1 ungdómsleiðari (Dánial) og vit trý gomlu, Sonja, Tórhild og Kurt.

Leiðin gekk fyrst við Atlantisflog til Keypmannahavnar, har vit fingið innivist á Vesterbro Ungdomsgaard, sum á sumri er innreitaður til vallaraheim.

Tað bleiv eitt minniligt kveld í Tivoli!

Og morgunin eftir stóðu vit so í Kastrup. Tað var ein hurlivasi at tjekka inn! Men

tað lukkaðist at vera betiðs hjá øllum. Og so av stað. Næstan sama farleið sum dagin fyri, bara hin vegin. Um Føroyar og Ísland – og dúgliga varð hugt, tá ið teir fyrstu nunnatakkarnir dagadu fram úr ísinum: Grønland!

Men Grønland er eitt stórt land, so tað gekk ein góð løta, áðrenn vit lendu í Kangerlussuaq, sum er fyrrverandi amerikansk hermáðarpláss. Og tað sást enn. Bussarnir vóru sum tiknir úr einum fimtiára Hollywoodfilmi úr Mexiko, sum ein av teimum ungu orðbar seg.

Veðrið var ikki av tí besta, líktist meira í føroyska enn nakað annað. Súu helvina av »Køkkenjeldet« aftanfyri. Men lagið var gott, sjálvt um bíðast skuldi í 3 tímar, áðrenn flogfarið fór til Nuuk.

Nuuk

Komin til Nuuk stóðu Jan Kløvstad og Bendo, sjónleikari og fyriskipari, fyri okkum á flogvøllinum.

Og tað var við andakt, at tú trádkaði á nakað av tí elsta, sum er til á okkara klótu. Kletturin er 3 millardir ára gamalt grót!

Vit vóru flutt til Samuel Kleinschmidt-skúlan, har vit fingið innivist í fimleikahøllini.

Vit vóru bara tann størri helvtin av liðnum komin til Nuuk – hin helvtin sat eftir

Veðrið var enn nakað grátt, tá ið vit fóru fyrsta tírin oman í Katuaq

í Kangerlussuaq. Tey komu so morgunin eftir – og við teimum: tað góða veðrið!

Hetta góðveðrið varð liggandi, meðan vit vóru har yviri.

Og tá líktist Grønland tí Grønlandi, tú hevði eina mynd av í tínum huga. Sól, grót, grønt í fullum blóma.

Vit vóru ikki einsamall á skúlanum. Liðið frá Qaqortoq (Julianehåb) sunnast í Grønlandi hevði tá longu verið í Nuuk fleiri dagar. Tey vóru noyðd at koma so tíðliga, tí pláss var ikki í flogfarinum seinni. Bygdarnar í Norðrgrønlandi máttu rætt og slætt geva avboð, tí tað bar teimum ikki til at koma, orsakað av tí nógvu drúgvu og dýru ferðingini. So innanlands samferðslan í Grønland er skiliga ikki nøktandi.

Fyrsti spurningurin til okkara var annars: »Hvar er tykkara spælmaður?« Og so máttu vit royna at greiða frá, at okkara dansur ikki bara var dansur, men ein frásøguháttur. Tey vóru spent at síggja okkara dans – og tað var skjótt at taka saman.

Tá ið allir luttakararnir vóru komnir vegin fram, vóru vit tilsamans 150 fólk úr Íqaluit í Kanada, Ilulissat, Qaqortoq og Nanortalik (og Nuuk) í Grønlandi, samar úr Karasjok í Samalandi og tromsoyingar úr Norðurnoregi – og so vit úr Føroyum – øll í sama skúla. Tromsoyingarnir og vit buðu saman í fimleikahøllini, og har rann skjótt saman.

Tað varð samtykt, at nátt-

